

خبر

فارسی تبیین کردند: لزوم بعثت هنرمندان در امتداد بعثت مردم و روایت خیزش عظیم ملت

حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، در پیامی به مناسبت بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی و پاسداشت زبان فارسی، با اشاره به ظرفیت گسترده زبان و ادب فارسی برای ترویج فرهنگ و تمدن غنی ایران اسلامی در گستره جهانی تاکید کردند: حماسه حضور و دفاع و پیروزی ملت عزیز ایران در دفاع مقدس سوم تکلیف بزرگی را بر دوش اهالی فرهنگ و ادب و هنر می‌گذارد تا همچون فردوسی برخیزند و بعثت هنرمندان را در امتداد بعثت مردم رقم زنند و روایت خیزش عظیم ملت را در تاریخ، ماندگار کنند. متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم، زبان فارسی علاوه بر ابزار گفتار و نوشتار، قالب شناخت و رشته اتصال اندیشه و مرزهای هویتی ایرانیان را تشکیل می‌دهد. زبان و ادب فارسی یکی از بزرگ‌ترین ظرفیت‌ها بسرای ترویج فرهنگ و تمدن غنی ایران اسلامی در گستره جهانی است؛ و توصیه رهبر حکیم و شهیدمان اعلی‌الله مقامه‌الشریف به قدرتمندشدن زبان فارسی، چراغ راه اقتدار «تمدن ایرانی-اسلامی» می‌باشد. ملت عزیز ایران در دفاع مقدس سوم نیز همچون دو جنگ تحمیلی قبلی ثابت کردند که داستان‌های اسطوره‌ای فردوسی، واقعیت زندگی و شخصیت قهرمانانه آنان بوده و مفاهیم انسان‌ساز، سلحشورانه، و قرآنی شاهنامه، همه اقوام و اقشار ایران را در حفظ هویت، اصالت و استقلال خود و مبارزه با «صَحاک‌وَشان» متجاوز، همدل و همراه و همساز می‌کند. این حماسه حضور و دفاع و پیروزی، تکلیف بزرگی را بر دوش اهالی فرهنگ و ادب و هنر می‌گذارد تا همچون فردوسی برخیزند و بعثت هنرمندان را در امتداد بعثت مردم رقم زنند؛ فکر و قلم و زبان را با هنر درآمیزند و روایت خیزش عظیم ملت را در تاریخ، ماندگار کنند. از سوی دیگر مقاومت غیورانه و پیروزی افتخارآمیز در برابر تهاجم دیوسیرتان و شیاطین جهان، ملت را برای پاسداری از استقلال تمدنی و مقابله با تهاجم زبانی، فرهنگی، و سبک زندگی آمریکایی آماده‌تر کرده است تا با ابتکار و نوآوری فعالان عرصه فرهنگی در جهت تأمین پدافند زبانی و مکتبمانی و رشد و بالندگی کودکان، نوجوانان و جوانان، مراحل باقی‌مانده تا پیروزی نهایی را با استواری بیشتر بپیماید، بَعثِ الله تعالی.

گزارش

«شرق» از آخرین تحولات عرصه سیاسی و میدانی گزارش می‌دهد مذاکره با چاشنی تهدید و تردید

ملاک مصدق، انتشاراتش پس‌شکننده ایران و آمریکا در حالی وارد روز سی‌ونهم شده که واشنگتن هم‌زمان با ادعای تداوم دیپلماسی، بسته ۱۴ماده‌ای ایران را رد کرده است و گزینه‌های تشدید تنش نظامی را بررسی می‌کند. تهران نیز پنج شرط خود برای مذاکره را از طریق میانجی پاکستانی به آمریکا منتقل کرده است. هم‌زمان، سفر ترامپ به چین و گفت‌وگو با شی جین‌پینگ نشان می‌دهد کاخ سفید به‌دنبال بهره‌گیری از نفوذ یکن بر تهران برای مدیریت بحران هرمز وشکستن بست‌بست مذاکرات است؛ هرچند چین همچنان بر راه‌حل سیاسی تاکید دارد.

رد بسته ۱۴ماده‌ای ایران

در شرایطی که مقامات آمریکایی از ادامه روند دیپلماتیک سخن می‌گویند، گزارش‌ها حاکی از آن است که واشنگتن بسته پیشنهادی ۱۴ماده‌ای ایران برای پایان جنگ را رد کرده است. روزنامه تهران‌تایمز به نقل از منابع مدعی شد آمریکا در پاسخ به پیشنهاد مکتوب ایران، بار دیگر بر مواضع سخت‌گیرانه و به تعبیر تهران «باج‌خواهانه» خود در قبال پرورده هسته‌ای تاکید کرده است. این بسته پیشنهادی بر مبنای مذاکراتی دوهرحله‌ای طراحی شده بود؛ به‌گونه‌ای که ابتدا آتش‌بس و پایان جنگ در تمامی جبهه‌ها تثبیت شود و سپس در صورت تحقق شروط ایران، مذاکرات هسته‌ای آغاز شود. هم‌زمان، نوزالدین الدغیر، خبرنگار الجزیره در تهران خبر داد جمهوری اسلامی ایران پنج شرط مشخص خود برای مذاکره با واشنگتن را از طریق میانجی پاکستانی به آمریکا منتقل کرده و اکنون منتظر پاسخ کاخ سفید است. به نوشته نوزالدین الدغیر، برداشت اولیه آمریکایی‌ها این بوده که تهران سقف مطالبات خود را مطرح کرده است. در همین راستا، سخنگوی وزارت خارجه پاکستان نیز اعلام کرد اسلام‌آباد همچنان با دو طرف در تماس است و امیدوار است آتش‌بس موجود، زمینه را برای عبور از بحران و آغاز تعاملات دیپلماتیک فراهم کند. با این حال، فضای سیاسی واشنگتن همچنان آمیخته به تهدید است. جی‌دی ونس، معاون رئیس جمهور آمریکا، مدعی شد واشنگتن درگیر «یک فرایند فعال دیپلماتیک» برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است. فرمانده سنسکام نیز در کنفره آمریکا تاکید کرد مذاکرات حساسی با

ایران در جریان است، اما نیروهای آمریکایی برای هر سناریویی آماده‌اند. در سوی دیگر، دونالد ترامپ در گفت‌وگو با فاکس نیوز مدعی شد مذاکرات با ایران به دلیل «تضاد در تصمیمات تهران» دانه‌رخت و برگشتش دارد و حتی هشدار داد هرگونه تحرک در تأسیسات هسته‌ای ایران می‌تواند با واکنش مستقیم نظامی آمریکا مواجه شود. در همین چارچوب، وب‌گاه اکسیوس گزارش داد تیم ترامپ در حال بررسی گزینه‌های تشدید تنش نظامی‌ها این شکستن بست با ایران است. به ادعای این رسانه، آرسرگری «پروژه آزادی» برای شکستن وضعیت تنگه هرمز و حتی آغاز موج تازه‌ای از حملات هوایی علیه زیرساخت‌های ایران، از جمله گزینه‌های مورد بررسی در کاخ سفید است. منابع اسراییلی نیز گفته‌اند تل‌آویو در آماده‌باش کامل قرار دارد تا در صورت تصمیم ترامپ برای آرسرگیری جنگ، عملیات احتمالی با هماهنگی ارتش اسرائیل انجام شود.

ترامپ در یکن: تلاش برای مهار ایران از مسیر چین

در حالی که بن‌بست میان تهران و واشنگتن ادامه دارد، سفر دونالد ترامپ به چین و دیدار او با شی جین‌پینگ به یکی از مهم‌ترین محورهای تحولات اخیر تبدیل شده است؛ سفری که به نظر می‌رسد پرورده ایران و تنگه هرمز در مرکز گفت‌وگوهای آن قرار داشته است. الجزیره گزارش داد ترامپ امیدوار بوده جین به عنوان بزرگ‌ترین خریدار نفت و گاز ایران، از نفوذ خود بر تهران برای کشاندن ایران به میز مذاکره استفاده کند و حتی در صورت تحقق تنگه هرمز مشارکت داشته باشد. ترامپ نیز پس از این دیدار گفت رئیس‌جمهور چین خواهان پایان سریع جنگ است و برای کمک به دستیابی به توافق با ایران اعلام آمادگی کرده است. با این حال، مواضع رسمی یکن همچنان فاصله محسوسی با رویکرد آمریکا دارد. وزارت خارجه چین تاکید کرده این جنگ اساسا نباید آغاز می‌شد و راه‌حل بحران فقط از مسیر مذاکره و نه تشدید درگیری می‌گذرد. همین مسئله باعث شده ناظران نسبت به میزان همراهی واقعی چین با فشارهای واشنگتن تردید داشته باشند. سی‌ان‌ان نیز گزارش داد مقامات ایرانی از چین خواسته‌اند برای پایان دادن به بن‌بست مذاکرات میان‌جیگری کند، در حالی که واشنگتن هم‌زمان تلاش دارد یکن را برای فشار بر تهران متقاعد کند. در این میان، نشانه‌هایی از همکاری عملی تهران و یکن نیز دیده شده است. به نوشته سی‌ان‌ان، هم‌زمان با ورود ترامپ به یکن، ایران به یک پرتفکتش چینی حامل دو میلیون بشکه نفت اجازه عبور از تنگه هرمز را داده؛ اقدامی که می‌تواند حامل این پیام باشد که روابط نزدیک با چین همچنان برای تهران مزایای ملموس اقتصادی و راهبردی دارد. ترامپ البته مدعی شده شی جین‌پنگ به او اطمینان داده جین هیچ تجهیزات نظامی در اختیار ایران قرار نخواهد داد و یکن از تلاش‌های ایران برای اعمال محدودیت بر کشتی‌ها در تنگه هرمز ناراضی است. در کنار این تحولات، فاینشال‌تایمز نیز از پیشنهاد عربستان سعودی برای شکل‌گیری یک پیمان عدم تعرض میان کشورهای منطقه و ایران خبر داده است؛ طرحی که گفته می‌شود با ال‌گوبرداری از «فرایند هلسنکی» دهه ۱۹۷۰ در اروپا، با هدف کاهش تنش‌های منطقه‌ای پس از جنگ اخیر مطرح شده است. هرچند هنوز این ایده در مراحل ابتدایی قرار دارد، اما طرح آن نشان می‌دهد بازیگران منطقه‌ای نیز به‌دنبال یافتن مسیرهای تازه‌ای برای مدیریت بحران و جلوگیری از بازگشت دوباره منطقه به آستانه جنگ فراگیر هستند.

دهلی نو در حالی میزبان نشست وزرای خارجه بریکس شد که این اجلاس بیش از هر زمان دیگری از قالب یک گرد همایی اقتصادی -سیاسی فراتر رفت و به صحنه تقابیل روایت‌ها، بازتعریف موازنه‌ها و راه واقعی چندجانبه‌گرایی بدل نگریز از جنگ ۴۰روزه آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران، نقش آفرینی جنجالی امارات در کنار متجاوزان و تنش کم‌سابقه میان تهران و ابوظبئی، فضای نشست را تحت تأثیر قرار داد؛ تا جایی که بریکس، ناخواسته در برابر پرسشی بنیادین قرار گرفت: آیا این بلوک نوظهور قادر است در بزرگه‌های ژئوپلیتیک، میان «قدرت» و «حق» جانب قائلون را بگیرد؟ در چنین فضایی، حضور و مواضع سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، فقط یک مشارکت دیپلماتیک معمول نبود، بلکه تلاشی هدفمند برای تغییر زمین بازی، افشای همدستان جنگ و تثبیت جایگاه ایران در نظم در حال گذار جهانی به شمار می‌رفت؛ تلاشی‌که از تریبون رسمی اجلاس تا ریزنی‌های فشرده پشت درهای بسته، ردپای آن در سراسر نشست دهلی نو دیده می‌شد. عراقچی با سه سخنرانی راهبردی، پاسخ‌های قاطع و صریح به طرف اماراتی و انجام پنج دیدار دوجانبه فشرده، توانست وزنه توازن قدرت در نشست را به سمت ایران تغییر دهد. گزارش پیر‌شو، روایتی است از آنچه در سال‌های دیپلماتیک دهلی نو گذشت.

نشستی در سایه تجاوز

نشست وزرای خارجه بریکس در حالی آغاز شد که آتش جنگ ۴۰روزه آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران اگرچه خاموش شده، سطح تنش بالا بود. تجاوزی‌که از ۹ سفند ۱۴۰۴ با حملات گسترده به تأسیسات دفاعی و غیرنظامی ایران آغاز شد و با درخواست آتش‌بس از سوی متجاوزان به پایان رسید و دستاورد ملموسی برای متجاوزان نداشت. اما آنچه این نشست را از نشست‌های پیشین متمایز می‌کرد، افشای نقش امارات متحده عربی در کنار متجاوزان بود. کشوری که با در اختیار گذاشتن پایگاه‌های نظامی، حریم هوایی، خاک و تسهیلات اطلاعاتی خود به آمریکا و رژیم صهیونیستی، نه‌فقط از محکوم‌کردن تجاوز خودداری کرد، بلکه به شریک فعال جنایت تبدیل شد. این همکاری فراحوزه‌ای، نشست دهلی نو را به صحنه‌ای برای رویارویی دیپلماتیک میان ایران و امارات بدل کرد.

روز نخست: درگیری لفظی و افشای نقش امارات

روز پنجشنبه ۲۴ اردیبهشت، اولین جلسه نشست وزرای خارجه بریکس با تنش آشکار میان دو عضو کلیدی این بلوک همراه بود. بر اساس گزارش خبرنگار اعزامی «شرق» به دهلی نو، نماینده امارات در سخنان خود به طور مستقیم به ایران اشاره کرد و خواستار محکومیت اقدامات تهران شد. اما آنچه در ادامه رخ داد، نقطه عطف نشست بود. سیدعباس عراقچی که در سخنرانی اصلی خود به منظور «حفظ وحدت» از ذکر نام امارات خودداری کرده بود، درخواست پاسخ‌گویی کرد و با قاطعیت، پرده از همکاری امارات با متجاوزان برداشت. وزیر خارجه ایران خطاب به نماینده امارات گفت: «متأسفانه باید بگویم امارات مستقیم در اقدام تجاوزکارانه علیه ایران دخیل بود. آنها حتی از محکوم‌کردن این تجاوز خودداری کردند». عراقچی با اشاره به حمله وحشیانه به مدرسه در روز نخست تجاوز که بیش از ۱۷۰ دانش‌آموز بی‌گناه به شهادت رسیدند، افزود: «نه‌تنها اصل تجاوز را نکوهش نکردند، بلکه بعدا با در اختیار گذاشتن پایگاه‌های نظامی، حریم هوایی، خاک و تسهیلات اطلاعاتی به آمریکا و اسرائیل، به‌طور فعال در آن مشارکت کردند».

وزیر خارجه کشورمان در ادامه با ابراز تأسف از اینکه «همسایگان برادر» چنین رویکردی در پیش گرفتند، پرسشی کلیدی و سرنوشت‌ساز مطرح کرد: «کدام بخشی از حقوق بین‌الملل اجازه می‌دهد از یک اقدام تجاوزکارانه بی دلیل و بدون تحریک قبلی حمایت کنید؟ همه می‌دانند ما در میانه مذاکرات تودیک که آمریکا و اسرائیل تصمیم به حمله گرفتند و ما شگفت‌زده شدیم که برادرانمان در امارات به متجاوزان پیوستند».

عراقچی تاکید کرد ایران هرگز به امارات صلانه‌نکرده و فقط «پایگاه‌های نظامی آمریکا و تأسیسات و سامانه‌های دفاعی آن کشور» را در خاک امارات هدف قرار داده است. او با رد ادعای نماینده امارات مبنی بر انجام حملات تلافی‌جویانه دو ساعت پس از تجاوز، تصریح کرد: «این اقدام روز بعد انجام شد و مدارک بسیاری وجود دارد که نشان می‌داد آنها پایگاه‌های نظامی خود را در اختیار آمریکا برای حمله به ما قرار داده‌اند».

وزیر خارجه ایران در پایان این رویارویی، توصیه‌ای برادرانه اما هشداردهنده به مقامات اماراتی ارائه کرد: «دبیدید که حضور نیروها و پایگاه‌های آمریکا در سرزمینتان امنیت شما را تأمین

نکرد. ائتلاف با اسرائیل نیز از شما محافظت نکرد. قویا توصیه می‌کنم در سیاست خود نسبت به ایران بازنگری کنید. ما قرن‌ها همسایه بوده‌ایم و خواهیم ماند؛ ناگزیر از زندگی در صلح و درک متقابل هستیم».

این تنش لفظی‌که به درخواست سرگنی لاوروف، وزیر خارجه روسیه و مداخله مستقیم همتای آفریقای جنوبی فروکش کرد، گمانه‌زنی‌ها درباره صدور بیانیه پایانی را تحت‌الشعاع قرار داد. اما آنچه روشن بود، تغییر محسوس وزنه قدرت در نشست به سمت ایران بود.

سه سخنرانی راهبردی عراقچی؛ بازطراحی نظم جهانی از منظر تهران

عباس عراقچی در طول دو‌روز نشست، سه سخنرانی کلیدی انجام داد که هر یک از زاویه‌ای متفاوت، نقشه راه جمهوری اسلامی ایران برای نظم نوین جهانی را ترسیم می‌کرد.

سخنرانی نخست: محکومیت تجاوز و فراخوان برای عدالت
عراقچی در اولین سخنرانی خود در صحن اجلاس، از همه اعضای بریکس و جامعه بین‌المللی خواست نقض حقوق بین‌الملل از سوی آمریکا و رژیم صهیونیستی، از جمله تجاوز غیرقانونی آنان علیه ایران را به‌صراحت محکوم کنند. او تاکید کرد: «ایران از کشورهای عضو بریکس و همه اعضای مسئول جامعه بین‌المللی می‌خواهد از سیاسی‌سازی نهادهای بین‌المللی جلوگیری به‌عمل آورند و اقدامات عملی برای متوقف‌کردن جنگ‌افروزی و پایان‌دادن به مصونیت ناقضان منشور سازمان ملل متحد اتخاذ کنند».

عراقچی در این سخنرانی، چشم‌انداز ایران از نقش بریکس را نیز ترسیم کرد: «ما بر این باوریم که بریکس می‌تواند و باید به یکی از ستون‌های اصلی در شکل‌دهی به نظم جهانی تبدیل شود؛ نظمی که عادلانه‌تر، متوازن‌تر و انسانی‌تر باشد؛ نظمی که در آن، قدرت هرگز جایگزین حق نشود». او در پایان با تاکید بر مقاومت ملت ایران افزود: «ملت‌هایی که برای عزت و استقلال خود ایستادگی می‌کنند، ممکن است سختی‌های فراوانی را تحمل کنند، اما هرگز شکست نخواهند خورد».

از مدرسه میناب تا ترویرسم اقتصادی

عراقچی در سخنرانی دیگر خود با اشاره به ناکارآمدی ساختارهای پساجنگ جهانی دوم، گفت: «جهان در دوران بی‌ثباتی ساختاری و بحران عمیق اعتماد به سر می‌برد. شکاف میان قدرت‌های نوظهور و ساختارهای تصمیم‌گیری سنتی، به بی‌عدالتی در توزیع قدرت، ثروت و فرصت‌های توسعه دامن زده است».

او تحریم‌های یکجانبه را «ترویرسم اقتصادی» خواند و تاکید کرد: «این اقدامات که در نقض آشکار قوانین بین‌المللی انجام می‌شوند، حقوق بنیادین انسان‌ها از جمله حق حیات، سلامت و توسعه را هدف قرار می‌دهند». اما تأثیرگذارترین بخش این سخنرانی، اشاره به جنایت حمله به مدرسه دخترانه در شهر میناب بود. عراقچی با صدایی گرفته اما مصمم گفت: «در این حمله دو مرحله‌ای، ۱۶۸ انسان بی‌گناه شامل دانش‌آموزان دختر و پسر در ساعات درس و در مکان آموزشی خود به شهادت رسیدند. متجاوزان حتی نیم‌ساعت به کودکان فرصت زنده‌ماندن ندادند». او هشدار داد: «اگر امروز در برابر خون کودکان میناب سکوت کنیم، فردا این چرخه خشونت به هر نقطه دیگری از جهان منتقل می‌شود. دفاع از ایران، دفاع از اصل جهان‌شمول کرامت انسانی است».

چهار رکن مسیر پیش‌رو

در ادامه نشست، عراقچی سخنرانی‌ای با محوریت «بسترسازی برای تاب‌آوری، نوآوری، همکاری و پایداری» ارائه کرد. او با اشاره به قرارگرفتن جهان در نقطه‌ای تاریخی میان دو مسیر، گفت: «امروز نوآوری فقط یک شعار نیست، بلکه یک ضرورت راهبردی به شمار می‌رود. جهان امروز نیازمند گذار از مدیریت بحران‌ها به مدیریت فرصت‌هاست». عراقچی چهار رکن اصلی را برشمرد: نوآوری فراتر از فناوری، تاب‌آوری در برابر شوک‌ها و جنگ‌ها، همکاری ساختاری و هم‌افزا و پایداری به عنوان پیوند رشد اقتصادی با عدالت و محیط زیست. او در پایان تاکید کرد: «زمان آن رسیده است که از مدیریت بحران به مدیریت ساختار حرکت کنیم. ما در بریکس به دنبال ایجاد یک توازن استراتژیک، نه یک بلوک تقابلی، هستیم».

دیپلماسی فشرده دوجانبه؛ پنج دیدار راهبردی

در حاشیه نشست بریکس، عباس عراقچی چندین دیدار دوجانبه با همتایان خود از روسیه، آفریقای جنوبی، مصر، مالزی

گزارش خبرنگار اعزامی «شرق» از نشست وزرای خارجه بریکس و حواشی مواجهه ایران و امارات در دهلی نو

تهران مقابل متحدان جنگ

• عراقچی: به آمریکایی‌ها اعتماد نداریم • فقط مذاکره و دیپلماسی راه‌حل برد-برداست

موضع اصولی ایران در قبال تنگه هرمز را تبیین کرد. او با تاکید بر اینکه «ما آغازگر این جنگ نبودیم؛ ما فقط از خود دفاع می‌کنیم و حق کامل دفاع مشروع را داریم»، گفت: «تنگه هرمز اکنون بیش از هر چیز از تجاوز آمریکا و محاصره‌ای که بر آن تحمیل کرده است، آسیب می‌بیند. از نظر ما، تنگه هرمز برای تمامی کشتی‌های تجاری باز است. اما آنها باید با نیروهای دریایی ما همکاری کنند». وزیر امور خارجه ایران همچنین در نشست خبری با رسانه هندی تاکید کرد: ما در وضعیت آتش‌بسی متزلزل به سر می‌بریم. تلاش داریم به دیپلماسی شانس دیگری بدهیم تا راه‌حلی مذاکراتی یافت شود. پرونده ایران راه‌اکر نظامی ندارد. در برابر هر حمله تجاوزکارانه، قاطعانه مقابله می‌کنیم و در برابر تحریم‌ها، استوارانه مقاومت می‌کنیم. کشور من ۴۰ سال است تحت تحریم‌های ظالمانه بوده است. مردم من فقط به زبان احترام پاسخ می‌دهند. عراقچی همچنین گفت: درباره غرب آسیا، معتقدم بهترین راه، دیپلماسی است. هیچ راه‌حل نظامی‌ای وجود ندارد و فکر می‌کنم ایالات متحده باید این واقعیت را درک کند.

آنها دست‌کم دو بار ما را آزمون‌دهند و اکنون به این نتیجه رسیده‌اند که راه‌حل نظامی وجود ندارد. آنها نمی‌توانند از طریق اقدامات نظامی به اهداف خود برسند. اما اگر مسیر دیپلماسی را دنبال کنند، موضوع متفاوت خواهد بود. ما پیش‌تر تعاملات را آغاز کرده‌ایم، اما همان‌طورکه می‌دانید مشکلات زیادی در این مسیر وجود دارد. مهم‌ترین مشکل، پیام‌های متناقضی است که از سوی آمریکایی‌ها از طریق اظهار نظر‌ها، مصاحبه‌ها و مواضع مختلف دریافت می‌کنیم. در موضوع اختلافات ایجادشده در تنگه هرمز که فشار زیادی بر زنجیره تأمین جهانی و به‌ویژه زنجیره تأمین انرژی وارد کرده است، ما مقصر نیستیم. ما آغازگر این جنگ نبودیم؛ ما فقط از خود دفاع می‌کنیم و معتقدم حق کامل دفاع مشروع را داریم. تا آنجا که به ما مربوط می‌شود، تنگه هرمز بسته نیست، تهاجم برای کشورهای دوست. این محدودیت تنها برای دشمنان ما اعمال می‌شود. کشتی‌های متعلق به کشورهای دوست و سایر کشورها فقط ملزم هستند عبور خود را با نیروهای نظامی ما هماهنگ کنند تا از هرگونه مانع احتمالی جلوگیری نشود و عبوری امن داشته باشند. در روزهای گذشته نیز کشتی‌های زیادی با کمک نیروهای دریایی ما از این تنگه عبور کرده‌اند و این روند ادامه خواهد داشت. تنها راه‌حل، پایان کامل این جنگ تجاوزکارانه است و پس از آن ما اطمینان خواهیم داد که عبور امن برای تک‌تک کشتی‌ها تضمین شود.

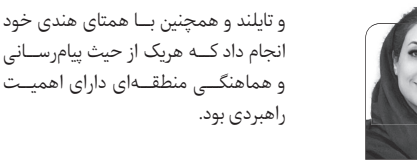
به آمریکایی‌ها اعتماد نداریم

عراقچی همچنین گفت: قبیل از توافق بایدد همه چیز مشخص شوند، به آمریکایی‌ها اعتماد نداریم. او اعلام کرد: موضوع ابرانیوم غنی‌شده به بن‌بست رسیده و در حال حاضر در دستور کار مذاکرات قرار ندارد. موضوع برای ایران بسیار پیچیده است و تصمیم گرفته شده که در مراحل بعدی مذاکرات به آن پرداخته شود. عراقچی گفت فعلا این موضوع در گفت‌وگوها مطرح نیست و احتمالاً در مذاکرات آتی با مشورت روسیه، پیشنهادهای آنها بررسی خواهد شد. عراقچی همچنین ادامه داد: آمریکا به اهداف نظامی خود در مذاکرات هم نخواهد رسید. فقط مذاکره و دیپلماسی راه‌حل برد-برد است.

تغییر وزنه قدرت به سمت ایران

در نهایت ماحصل حضور سیدعباس عراقچی در نشست دهلی نو فراتر از یک رخداد دیپلماتیک عادی بود. وزیر امور خارجه جمهوری موقت و نمایان وحدت در آستانه نشست راهبردی، پاسخ‌های صریح و قاطع در برابر جبهه متجاوزان و متحدان منطقه‌ای آنان و چندین دیدار دوجانبه فشرده، موفق شد دو دستاورد محوری را به ثمر بنشاند؛ نخست، افشای چهره واقعی همسایگانی که در جنگی نابرابر به دشمنان پیوستند و در نتیجه، تغییر محسوس توازن قدرت در دوران بریکس به سمت ایران و دوم، تثبیت جایگاه تهران به‌عنوان بازیگری که نه‌تنها از نظم‌های کهنه و ناعادلانه عبور کرده، بلکه خود طراح ارکان نظمی نوین مبتنی بر عدالت، تاب‌آوری و کرامت انسانی است. خون کودکان میناب، بمب‌های آمریکایی بر فراز تأسیسات و خانه‌های ایرانیان و سکوت یا همدستی برخی قدرت‌های منطقه‌ای، آینه‌نگرانه و با محوریت «چندجانبه‌گرایی اصلاح‌شده»، ضمن تاکید بر اصول کلی حقوق بین‌الملل، بر ضرورت عدم توسل به زور و حل‌وفصل مسائل از طریق گفت‌وگو تاکید کند؛ در نهایت شاهد بیانیه پایانی رئیس نشست بودیم که در فضای پرتنش کنونی به‌منابه یک دستاورد ارزپایی می‌شود.

در چنین نشست‌هایی و با فرصت‌هایی، دیدمید جانی تازه در شد و استفاده از چنین جنبش‌هایی، مبنیان جانی تازه در دیپلماسی خواهد بود.

وحیده‌کریمی

دیدار با لاوروف

شاید مهم‌ترین دیدار وزیر امور خارجه، به دیدار با همتای روسی تعلق داشت. دو طرف به‌طور عمیق و محرمانه درباره روند حل جنگ خاورمیانه تبادل نظر کردند. لاوروف بر اهمیت حفظ آتش‌بس و صلح شکننده و همچنین جلوگیری از اختلال در تلاش‌های سیاسی و دیپلماتیک برای دستیابی به توافق جامع ایران و آمریکا تاکید کرد.

وزیر خارجه روسیه آمادگی کشورش را برای ارائه تسهیلات به طرفین جهت یافتن راه‌حل‌های قابل قبول اعلام کرد. عباس عراقچی در ادامه با لامول، وزیر امور خارجه آفریقای جنوبی دیدار کرد. عراقچی از مواضع سازنده و مثبت آفریقای جنوبی در قبال جنگ تحمیلی علیه ایران قدردانی کرد و با اشاره به مواضع این کشور در حمایت از مردم فلسطین، نتایج‌ها را «جنايتكار جنگی» خواند. همتای آفریقای جنوبی نیز بر حمایت قاطع کشورش از مسیر دیپلماتیک تاکید کرد.

عراقچی دیدار مهمی هم با عبدالعاطی، وزیر خارجه مصر داشت. دو طرف آخرین وضعیت منطقه غرب آسیا، روند تحولات پس از آتش‌بس و ضرورت تداوم رازینی‌های منطقه‌ای برای کمک به ثبات و امنیت منطقه را بررسی کردند. دیداری با وزیر خارجه مالزی نیز برگزار شد و عراقچی جنگ ۴۰روزه را نقطه عطفی مهم در تحولات منطقه غرب آسیا توصیف کرد و گفت: «امروز کشورهای منطقه بیش از هر زمان دیگری دریافته‌اند که امنیت منطقه‌ای کل به‌هم‌پیوسته است و نمی‌توان برای تأمین امنیت منطقه به آمریکا و رژیم اسرائیل متکی بود». وزیر خارجه مالزی نیز بر مخالفت کشورش با توسل به زور تاکید کرد. عراقچی دیداری هم با فوآنگ کتکنو، وزیر امور خارجه تایلند، داشت که وزیر امور خارجه کشورمان با اشاره به سابقه بدعهدی آمریکا در قبال توافقت هسته‌ای، اظهار کرد: «آمریکایی‌ها طی یک سال گذشته دو بار به مسیر دیپلماسی خیانت کرده و در میانه مذاکرات، علیه ایران دست به حمله زدند». همتای تایلندی نیز از هر تیکاری که به ثبات و کاهش تنش در منطقه کمک کند، حمایت کرد. وزیر امور خارجه کشورمان با همتای هندی هم دیدار و گفت‌وگو داشت. همچنین سیدعباس عراقچی در حاشیه نشست، با مودی، نخست‌وزیر هند گفت‌وگو کرد. وزیر امور خارجه کشورمان در این گفت‌وگو با اشاره به روابط تاریخی و دوستانه تهران-دهلی‌نو، مبادرت به تشریح آخرین وضعیت فعلی جنگ و پیامدهای ناشی از آن کرد. ناراندنا مودی، نخست‌وزیر هند نیز در این گفت‌وگو ضمن تاکید بر اهمیت حفظ مناسبات دو کشور، ثبات و امنیت منطقه را مورد اشاره قرار داد و بر آمادگی هند برای کمک به استقرار امنیت در منطقه تاکید کرد.

از بن‌بست تا کشایش

در روز نخست نشست، پس از درگیری لفظی ایران و امارات، گمانه‌زنی‌ها درباره عدم صدور بیانیه پایانی قوت گرفت. کارشناسان سیاسی احتمال پایان این نشست را بدون بیانیه (مانند نشست اخیر معاونان وزیران خارجه در ماه آوریل) را مطرح کردند. اما ساعات پایانی روز نخست و به‌ویژه رازینی‌های فشرده در دومین روز نشست، تصویر دیگری را ترسیم کرد. هند که ریاست دوره‌ای امسال بریکس را بر عهده دارد و خواهان برگزاری اجلاس‌سی موقت و چندجانبه‌گرایی اصلاح‌شده»، ضمن سران بود، با تمام توان وارد عمل شد. سوبرامانیام جایشانکار، وزیر خارجه هند، با حفظ موضعی بی‌طرف، بر نگرانی‌های مشترک همه اعضا مانند تهدید امنیت دریانوردی در تنگه هرمز، اختلال در زنجیره انرژی و لزوم احترام به حاکمیت می‌تاکید کرد. تحلیلگران اعلام دهلی‌نو به خبرنگار «شرق» گفتند: «گرچه خواست اصلی ایران با تلفیق سه سخنرانی آمریکا و اسرائیل و خواسته امارات (محکومیت حملات به زیرساخت‌های انرژی) در تضاد است، اما دو طرف به این درک رسیده‌اند که ناکامی در صدور بیانیه، به‌طور هم‌زمان اقتدار بریکس و اعتبار دیپلماتیک هر دو کشور را خدشه‌دار خواهد کرد». انتظار می‌رفت بیانیه نهایی اجلاس با رویکردی آینده‌نگرانه و با محوریت «چندجانبه‌گرایی اصلاح‌شده»، ضمن تاکید بر اصول کلی حقوق بین‌الملل، بر ضرورت عدم توسل به زور و حل‌وفصل مسائل از طریق گفت‌وگو تاکید کند؛ در نهایت شاهد بیانیه پایانی رئیس نشست بودیم که در فضای پرتنش کنونی به‌منابه یک دستاورد ارزپایی می‌شود.

تنگه هرمز؛ خط قرمز ایران و هشدار به دشمنان

در حاشیه نشست، عراقچی در گفت‌وگو با رسانه‌ها بار دیگر

شرق

روزنامه